

Az új tanév előtt...

Szegeden közel 1 millió 100 ezer forintot fordítottak az iskolák, óvodák és intézmények felújítására

Bassan véget ér a nyár. Hűvösebb az éjszakák, s piroslik már a fán a téli alma. A nyárral együtt búcsúznak a hosszú iskolai szünetről a kis- és nagydíjak. Néhány nap még és megkezdődik a tanulás. Nyáron nemcsak a diákok, hanem az iskola.

az öreg almamáter

Is megfiatalodik. Leveti foltoztatót, „kicsinosítja” magát.

Ez a „kicsinosítás” nem olyan egyszerű és nem olcsó. Ebben az évben közel 1 millió százezer forintot fordított a szegedi városi tanács az iskolák, az óvodák, a különböző intézmények felújítására. Ebből az következnek, hogy szeptember 2-án az új, az 1957-58-as tanév kezdetén frissen meszelt termek, folyosók várják a tanulókat. Előreláthatóan az építők valamennyi iskolánál befejezik a munkát augusztus 25-re, — a határidőre. Néhány óvodában késnek a munkával, de itt is igyekeznek.

Ez évben az alsófokú intézmények — óvodák, iskolák — felújítására különösen nagy gondot fordítottak. A művelődésiügyi osztály, a kerületi vezető igazgatók, az intézmények vezetői, a pedagógusok, a szülők, mindent megtettek a tisztaság érdekében. A nemes mozgalomba aktívan kapcsolódtak be a szülők, a szülői munkaközösségek. Számos iskolában, így a petőfitelepi II-esben társadalmi munkával végezték el a nagytakarítást.

A Juhász Gyula általános

iskola életveszélyes folyosóit már megjavították. Felújították ablakait, most javítják a vízvezetékét, s a meszelés utolsó simításai is hátra vannak még. A Madách utcai iskolán meszelésen kívül szigetelési munkákat végeztek.

A móravárosi általános iskola, külsejét tekintve, eddig Szeged iskoláinak szegénye volt, omladozó, piszkos, poros vakolatával. Bizony nagyra ráért már egy kis generáljavítás. Szigetelték és kívülről, belülről befestették, félig. Sajnos, a „keret” most nem bírta tovább. A Tolbucsin sugárút felőli útszakaszon

szép tiszta,

sárga az épület. A Zoltán utcai részen azonban a régi „mezben” díszlemez. A folyosók fele új olajlatot kapott. Ezen a részen az ajtók is frissen festettek. A másik rész, a Zoltán utcai, az épület külsejéhez hasonlít. Kár, hogy nem jutott erre az iskolára több. Az általános iskolák tatarozására egyébként

ez évben 600 ezer forintot költött a tanács.

Az Ifjú Gárda Nevelőotthon belső átalakítási munkáit és a külső csinosítását sok társadalmi munkával, kevés tanács támogatással végezték el. Az óvodák is tisztán várják kis lakóikat. A Hajnóczy utcai óvoda egy helyiséggel bővült, s kívülről felújították. A Toldi utcai óvoda felújítása közel 80 ezer forintba került. A Juhász Gyula és a Becsei utcai, a Szabadság téri, s szinte valamennyi óvodában nagyobb munkákat végeztek az építők. Az óvodák felújítása 300 ezer forintba került.

A ragyogó, tiszta termek-

új iskolabútorok

is érkeztek. Eddig 350 ezer forint értékű bútort osztottak szét az iskolák között. A szülők, a nevelők, a tanács dolgozói, az építők összefogásának nem marad el az eredménye: szeptember 2-án, az új tanév kezdetén egészséges, tiszta tantermekben kezdődik meg Szegeden a tanítás.

Közlemény

A nácizmus magyarországi ildóztatóinak országos érdekvédelmi szervezete a német nemzeti szocializmus intézkedései által okozott károk és szenvedések anyagi kártalanítása érdekében igényt kíván támasztani a Német Szövetségi Köztársasággal szemben.

Az igények összefrása vé-

gett kérdőívek kerültek kibocsátásra, amelyeket az Országos Takarékpénztár fiókjai hat forintért árusítanak. A kérdőíveket az azokhoz csatolt tájékoztató szerint kell kitölteni és 1957. szeptember 30-ig a szervezetnek »Budapesti 62/321 számú postafiók» címre beküldeni.

Egy hazug jelentés margójára

Az imperializmus aljas-ságoktól terhes története folyamán nemigen termelt kétszínűbb, álszentebb jelentést, mint az ENSZ úgynevezett ötös bizottságának a »magyar ügyről» produkált jelentése. A »történelmi okmányt» — melyet olvasóink az országos sajtóból valószínűleg jól ismernek — nyugati fogalmak szerinti demokraták állították össze. Az ötös bizottság elnöke — Andersen úr — demokratikus hajlamait a Führerrel való együttműködésből hozta magával. Az az üzlet, amit Dániának a nácizmus számára történő kiadására kötött annak idején a pemzlibajuszú diktátorral — jól jövedelmzett neki, s láthatólag még ma is jövedelmez. Erkölcileg is. Pedig Andersen úrra igazán nem lehet rámondani, hogy erkölcsi gatlásokkal küszködik. Mikor szeretett Führere az uralkodó faj világalalmának érdekében Auswiz, Mauthausen gázkamráit, a koncentrációs táborok szárait tömte meg magyarokkal, franciákkal, németekkel, oroszokkal, zsidókkal és — dánokkal is (!), Andersen úrnak esze ágában sem volt tiltakozni, jelentést állítani össze a hitlerizmus vadállati kegyetlenségéről, — pedig akkor igazat írhott volna! — Andersen úr nem tiltakozott, sőt — együttműködött, gyalázatos áruló módjára viselkedett — s most a szabadságszerető demokraták tőgájában amerikai segédlettel erkölcsi megbélyegzéseket osztogat. Minek alapján? Százvalahány valomás alapján. Börtönből szökött rabok, esetleg titkon magukat elvívó kommunistának megjártszott árulók (akik e vallomásoktól remélik jó elhelyezkedésüket), tizenkét éven át rájuk acsarkodó, most kilógott fasiszták »vallomásai» alapján.

E »vallomások» sok megfélemlítést tartalmaznak, azonban nem mondanak semmi újat. Aktualizálják a rágalmazásnak immár ki-

alakult motívumait, amit a szocializmus országaira már évtizedek óta szórnak az imperializmus krajcárjával, vagy ezekkel fizetett bérencek. Elkoptatott hazugságok ezek, amiket a magyar ellenforradalom által felszított tüzből ohaítanak egy kissé fényesebbre galvanizálnak.

A hazugságok között az egyik legáljasabb az az állítás, hogy a munkásság tömegei támogatják az ellenforradalmi lázadást.

Lássuk csak, hogyan folyt a dolgok Szegeden? 23-án egyetemi hallgatók csoportjai kezdtek a tüntetést. A gyárakhoz vonultak — a munkásság nem csatlakozott hozzájuk. A színház előtti tüntetésen volt 2-3 ezer ember. Ennek is fele kíváncsiskodó. Nem valami többségi arány Szeged felnőtt lakosságának félszázszáz tömegéhez képest.

24-én este ismét a diákság indult tüntetni. Különböző hülígán elemek csatlakoztak hozzájuk. A Szegedi Kenderfonnyágyban például felsővárosi jampecek törték be a kaput, s a diákságot a gyárigazgatóknak keresésében egy részeg volt malmos, valamint egy félszemű, többszörös sikerkasztó tűzköves képviselte. A munkások passzívan, tüntetés nélkül nézték a szüntetést.

25-26-án a külső hatások, a gyáron belül szervezkedő árulók és fasiszták, s nem utolsósorban a Nagy Imre-kormányának az ellenforradalom előtti kapitulációja zavarta meg a munkásságot annyira, hogy vagy félre állt, az eseményekben nem vett részt, vagy hagyta magát sodorni néhány százaskodó, ostoba, vagy tudatos ellenség által. Ezek a tények, amiket mindenki ismer. Az ötös bizottság jelentése viszont azt mondja, hogy a felkelést mindenütt a munkások kezdeményezték.

Milyen igaz a közmondás: könnyebb utólrálni a hazug embert, mint a szánta kutyát!

LEGNAGYOBB, LEGSZEBB ÉLMÉNY — AZ EMBEREK

Jegyzetek a Szovjetunióból

BARATAIM és közelebbi ismerőseim, akik a hazaküldött képeslapokról tudták, hogy a Délmagyarországi munkatársaként a nagy Szovjetországban és Moszkvában jártam a Világijúsági Találkozó alkalmával, valamennyien azt kérdezték tőlem, mi volt a legnagyobb élményem. Közvetlenül a hazatérés után nagyon nehéz lett volna erre válaszolni, hiszen tarka színek, mesébe illő képek, felejthetetlen benyomások tucatjai keveredtek emlékezetemben. Egy vidéki, kisvárosi embernek szerencse volt itt minden. Foghatatlan ámulattal csodáltam meg az ősi Moszkva minden követ: a történelmi Kreml ragyogó építészeti együttesét, az egyszerűségében tündöklő Lenin-Sztálin Mauzóleumot, a páratlan szépségű és építészeti kitérészű Metró, az Össz-szövetségi Mezőgazdasági Kiállítás városnak beillő palatásorát, a monumentális felhőkarcolókat, s szomszédoságunkban itt-ott a régi Moszkva jellegzetes emlékeit — az aprócska faházakat is. Nőgyerek, kinaik, türkmének és franciák magas színvonalú művészeti teljesítményében gyönyörködhettem, s láttam a felejthetetlen záróünnepélyt, ami igazán felemelő volt, de egyikre sem mondom, hogy ez volt legkedvesebb, legszebb, legmegragadóbb élményem.

Ahogy újra és újra visszagon-dolok a VIT ünnepnapjaira, állandóan két dolog találkozik elő. Az egyik legmaradandóbb emlékem az, hogy öröm volt Moszkvában magyarnak lenni — a másik pedig maga a szovjet ember.

SOKÁIG nem tudtam magamnak megmagyarázni, hogy miért seregett annyi fiatal és idős moszkvai a magyar delegáció fogadására, miért vette körül szüntelenül annyi kíváncsi rajongó ember Moszkva utcáit és terein azokat, akiket magyar beszédet hallott — miért halmozták el kedvességükkel, kitüntető barátságukkal lépten-nyomon a szovjet emberek a legkisebb magyart is. Nálunk sokkal érdekesebb nemzetek fiataljainak ezreivel barátkozhattak a szovjet emberek, s mi mégis mindig a moszkvaiak érdeklődésének és megbecsülésének centrumában maradtunk. Sohasem felejttem el, hogy a Szeredov téren, a Nagyszínház előtt egy idős munkásszony öleléssel és csókkal kérte a címünket, s olyan őszinte lelkesedéssel mondta köszönet helyett: Urá Vengrija — Hurra Magyarországi! Találkoztunk szovjet emberekkel, akik itt harcoltak a második világháborúban, vagy az ellenforradalom felülkerekedése idején, s úgy örültek a magyar szónak, hogy el sem lehet mondani. Felkerestek bennünket szállodánkban, meghívtak kapunk túlük, s a barátság ezer más őszinte jelével halmozták el bennünket.

Miért? Aprócska nemzet vagyunk, s annyi vért áldozott már értünk a szovjet nép. Hány anyjával találkoztunk, aki csak annyit tud elvesztett fiáról, hogy magyar földön domborodik szörény sírhantja. Régi és friss sírok pecsételték meg ezt a szeretetet, barátságot. S ha kedvesek voltunk a szovjet embereknek, csak azért lehet így, mert végzetlenül sok életet és áldozatot kerültünk nekik — s velünk együtt szabadságunk, felemelkedésünk és forradalmunk ügye is. De a szeretetnek van még egy másik forrása is. A szovjet emberek, különösen az ellenforradalom letörése óta, újra a forradalmi népet látják a magyarokban. A magyar nemzetet nem Dudás, Mindszenty, Nagy Imre, Biszó és Mocskó jeleníti számukra, hanem azok a munkások és dolgozó parasztok, akik hívele maradtak a forradalom lenni és megmaradni és a szovjet hatonálkal vállaltva süpörték ki az ellenforradalom szemét — fegyverrel, munkával, politikai veredéssel.

EZEK ismeretében már könnyebb megérteni, hogy bár Moszkvában és a Szovjetország más, nagy városaiban még talán éppúgy

kísért a lakáshiány, mint nálunk, egy szovjet ember sem őrügylte meg tőlünk azt az óriási segítséget, amit a szovjet állam nyújt. Záhonyd most is őzönlök országunkba a szén, az érc, az építőanyag, mégsem zúlgóldók az a moszkvai munkás, aki még a faházban lakik. Halottait sem vetik szemünkre — bár értünk haltak, s a történelem előtt mi is felelősek vagyunk életükért.

A szovjet emberről már sokat olvastunk, hallottunk, de egészen más leírásból és hallomásból elképzelni a szovjet ember karakterét, mint megismerni az utcán, otthonában, a villamoson és az üzletekben. Legelőször az vésődött mélyen az emlékezetembe, hogy a moszkvaiak és a kijeviek (ebben a két városban szereztem sok új ismerőt) végzetlenül magabiztosak, optimisták. A Metrópol-étterem előtt találkoztam egy munkással. A gyárból jött, mert munkára volt rajta. Szavait még most is őzöm: »Egyszerű orosz munkás vagyok. Tudja, milyen boldogság ez nekem?! Szerényen, szépen élek. Még nincs megfelelő lakásom, de nézzen körül a városban — mindenütt építünk. Nekem is épül egy lakás... egy, két vagy három év múlva én is beköltözhetek».

En nem jár naponta haragosan a lakáshiánytalba.

MAGABIZTOSÁG mellett a szovjet emberek kultúrái magatartása és udvariassága tűnik szembe leginkább. A társadalmi fejelem és az önfegyelem olyan iskolája volt moszkvai tartózkodásunk, amilyenről én még sohasem találkoztam. A villamosra, autobuszra nem azok ülnek fel, akik erősebbek, hanem akik előbb érkeztek. Ugyanez a kép az üzletekben. Csupán a külföldiek kivétel — őket a moszkvai udvariasság minden sorbaállás alól felmenti mindent. A könnyű majdnem kikapott egy szememből meghatódottságomban, mikor a Gorkij utcán másodmagammal sietve két idős szovjet asszony szavait lefordítottam magamnak. Hallották, hogy nem oroszul beszélünk, s az egyik asszony így szól társához: »Külföldiek». — s erre a szóra félrehúzódtak a járdán, hogy sietgünkben utat engedjenek. Ide kíváncsiok, hogy Moszkvában nem lehet eltévedni. Ha valahová igyekeztünk a hét dombon épült metropoliszban, kérdésös kódszínű meglegő volt a választ: elkísérték, vagy taxival elvitték bennünket a keresett helyre.

A város példás tisztaságának már régen híre ment a világon. Nekünk, magyaroknak és szegedieknek szinte hihetetlen,

hogy a szovjet főváros utcáin nincs eldobva cigarettavég, gyümölcshéj és papír — s erre végzetlenül büszkék a moszkvaiak. Igaz, a város tisztántartásának minden feltétele megvan: 10-15 méterenként találkozik az ember szemétkosárral, s nincs lelke mellédobni az elégett gyújtást sem, de mégis az emberek kultúrái magatartásának az eredménye ez. Moszkvát éppúgy szeretik, mint mi Budapestet. Csillogóbb, szebb város nem ismernek nála, s szüntelenül dalba foglalják.

Hihetetlenül rajongomak a kultúrárt. Mozik, színházak és kultúrparkok egész légója szolgálja szórakozásukat, művelődésüket, s mégis kevés mindez. Az előadások kezdete előtt egész embertömegek várnak arra a szerencsére, hogy valaki esetleg eladja korábban megváltott jegyét. A látványos rendezvényekért, karneválokért, felvonulásokért néha arra is képesek a fiatalok, hogy átszakítsák a kordont. Ilyenkor nincs pardon — az is besodródik, aki nem akar. Az emlékezetes Gorkij-parki karneválra és a Vörös téri felvonulásra is így verekedtek be magukat azok, akik sehogy sem tudtak jegyhez jutni. De mindez olyan életvidámsággal vitték véghez a moszkvai fiatalok, hogy még azok a milicisták sem haragudtak rájuk, akik nem tudtak ellenállni a lendületes tömegnek.

MOSZKVA az orosz nemzet kultúra központja, s ezt nemcsak a nagy kulturális érdeklődésből állapíthatja meg az álmélkodó vendég, hanem abból is, hogy rengeteg a könyvtár, a múzeum, az emlékmű, s ezek mindig látogatottak. A fővárosi fiatalok kultúrártására jellemző, hogy egyszerű munkáslány, aktív a mezőgazdasági kiállítás rendezett fényes karneválán ismerkedtem meg egy »Moszkovics» autógyárban dolgozik, pontosan idézett az Anyegin-ből, Nyekraszovtól és Majakovszkijtól, végigolvasta Gorkij regényeit, tudta, hogy ki alakította Ivan Szuszanyint az operában, és — nagyon jól esett! — szép ismeretel voltak a magyar irodalomról is.

Ezek a mindennapi életből ellesett apróságok — s meggyőződésem, hogy nem a feszített divat-kellékek voltak, hanem hozzátartoznak a szovjet ember hétköznapijához. Mégis nagy a varázslat, mert elbűvöltek az egész világot. Elképzelhetetlen, hogy lett volna moszkvai vendég, aki sok más fel mellett ne értett volna ebből is, hiszen mindez a barátság, az emberiség, a kultúrta és ezer ezer dokumentuma.

SIMON ISTVÁN

Széleskörű előkészületek a KISZ I. országos értekezletére

Szombaton a KISZ országos szervező bizottsága tájékoztatta a sajtó munkatársait az ifjúsági szövetség októberi háromnapos értekezletének előkészületeiről és a KISZ munkájáról.

Nagy Richárd, az országos szervező bizottság tagja elmondta, hogy az ifjúsági szövetségnek jelenleg mintegy 160 000 tagja van, s az alapszervezetek száma meghaladja az ötezt. Egyre nagyobb teret hódít a KISZ a falvakban is. Ezt bizonyítja az, hogy május óta mintegy

35 000 parasztfiatallal lépett át az EPOSZ-ból a KISZ-be.

Az október 25-26-27-re összehívott I. országos értekezlet ezért napirendre tűzte a Kommunista Ifjúsági Szövetség vezető szerveinek megválasztását. A tanácskozást megelőző hetekben — szeptember 20 és október 12-é között — országosra megyei ifjúsági aktívaértekezletek lesznek, amelyeken a fiatalok megválasztják végleges KISZ-vezetőségüket és megválasztják az országos értekezletre.

Érdekességek — sorokban

Naponta körülbelül 20 tonna meteorit-anyag hull a Földre. Szárazföldünk egytized részét örök hó és jég borítja. Ha ez a »konzervált víz» felolvadna, az óceánok szintje 55 méterrel emelkednék.

A számítások azt mutatják, hogy évszázadunk második felében a levegő széndioxid-tartalma 1700 billió tonnával, azaz 1,7-szeresére emelkedik. Amerikai tudósok szerint ez az éghajlat enyhülésére vezet.

A meteorok elégése következtében évente körülbelül 30 000 tonna por kerül az atmoszférára felső rétezeibe. 1892-ben hullott a legjelentősebb mennyiségű kozmikus por, körülbelül 500 000 tonna súlyban.

A Föld felszíne állandóan változik. 1926-tól 1933-ig Amerika és Európa 460 centiméterrel közelebb került egymáshoz. A Föld átlagos távolsága a Naptól 149 millió 500 ezer kilométer.

Meghosszabbították az idegenforgalmi plakátpályázat határidejét

Szeged város Idegenforgalmi Hivatala a népművelési osztálytól karöltve korábban pályázatot hirdetett Szeged idegenforgalmának vonzóerejét kifejező plakátok készítésére. A határidő augusztus 15-én lejárt és a beérkezett pályaműveket egy bíráló bizottság értékelte. A zsűri tagja volt Czeglédi István, Szilvási Nándor, a Képzőművészeti Alap lektora, Vlasics Károly, Jávoroka Tivadar szegedi képzőművész és még négy személy.

A bizottság 28 beérkezett pályaművet bírált el. Valamennyit szegedi képzőművész készítette, hisz a pályázatnak is egyik előfeltétele volt, hogy kizárólag szegediek nyújtsák be plakátterveiket. A pályaművek közül a zsűri Kopasz Márta szegedi grafikus három plakáttervének művészi értékét ismerte el. E plakátokat sem tartotta megfelelőnek azonban a szakbizottság: nem elegendően jellemzően szolgálták Szeged idegenforgalmának propagandáját.

A zsűri úgy határozott, hogy szeptember 30-ig lehetőséget ad a szegedi képzőművészetnek arra, hogy újabb plakátterveket nyújtson be. Ha szeptember végére sem érkeznek be megfelelő művek, akkor országos pályázatot írnak ki.

Infrahangok

Az infrahangok, amelyeknek rezgés-frekvenciája rendkívül kicsi, egyre szélesebb körben alkalmazzák a tudomány és a technika különböző területein. Az infrahangos (seizmikus) módszerek lehetővé teszik, hogy felfedezzék a föld mélyén rejlő hasznos ásványokat, s megállapítsák, milyen mélységben találhatók. Ezek a módszerek azon alapulnak, hogy az infrahang páratlan gyorsasággal keresztültör bármilyen vastag anyagon is.

Az infrahangot eme tulajdonsága miatt geológusok és más tudományos szakemberek értékes segítőfőrszüknek tartják.